

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 214/21
Люксембург, 30 ноември 2021 г.

Решение по дело C-3/20
LR Ģenerālprokuratūra

Наказателен орган, който разследва действия на управител на централна банка на държава членка и установи, че те очевидно не са осъществени при изпълнение на служебните му задължения, може да продължи производството си срещу този управител, тъй като имунитетът му по отношение на съдебни производства не важи

Извършените от този управител действия за измама, корупция и изпиране на пари не се считат за осъществени при изпълнението на служебните му задължения

През юни 2018 г. латвийската прокуратура повдига няколко обвинения за корупция срещу управителя на Централната банка на Латвия (наричан по-нататък „АВ“) пред Rīgas rajona tiesa (Районен съд Рига, Латвия). АВ е обвинен по-конкретно, че е приел два подкупа във връзка с процедурата за пруденциален надзор върху латвийска банка и че е извършил действия по изпиране на получените от единия от тези подкупи пари.

В качеството си на управител на Централната банка на Латвия АВ е член също на генералния съвет и на управителния съвет на Европейската централна банка (ЕЦБ), като мандатът му изтича през декември 2019 г.

С оглед на тази специфика Районният съд на Рига иска да се установи дали АВ може — в качеството си на член на генералния съвет и на управителния съвет на ЕЦБ — да се ползва от имунитета по член 11, буква а) от Протокол (№ 7) за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз¹, чиято разпоредба предвижда, че длъжностните лица и другите служители на Съюза се ползват с имунитет по отношение на съдебни производства за осъществените от тях действия при изпълнението на служебните им задължения.

Затова Районният съд на Рига решава да отправи до Съда преюдициално запитване дали и, ако да, при какви условия управител на централна банка на държава членка би могъл да се ползва от имунитета по отношение на съдебни производства, предвиден в Протокола за привилегиите и имунитетите, в образувано срещу него наказателно производство.

Съображения на Съда

Като припомня, че всички управители на централни банки на държави членки са членове на генералния съвет на ЕЦБ и че освен това управителите на централните банки на държавите членки, чиято парична единица е еврото, са членове на управителния съвет на ЕЦБ, Съдът, заседаващ в голям състав, отбелязва най-напред, че съгласно член 22 от Протокола за привилегиите и имунитетите същият се прилага спрямо ЕЦБ, членовете на нейните органи и служителите ѝ. Следователно този протокол е приложим за управителите на централните банки на държавите членки в качеството им на членове на поне един орган на ЕЦБ.

Предвид това управителите на централни банки могат по-специално да се ползват от имунитета по отношение на съдебни производства, предвиден в член 11, буква а) от Протокола за привилегиите и имунитетите, за осъществените от тях действия при

¹ Протокол (№ 7) за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз (ОВ С 202, 2016 г., стр. 266, наричан по-нататък „Протоколът за привилегиите и имунитетите“).

изпълнението на служебните им задължения на член на орган на ЕЦБ. Съгласно посочената разпоредба тези управители продължават да се ползват от имунитета по отношение на съдебни производства и след като са престанали да заемат длъжността си.

По-нататък, относно предмета и обхвата на защитата, предвидена в член 11, буква а) от Протокола за привилегиите и имунитетите, Съдът подчертава, че съгласно член 17, първа алинея от посочения протокол имунитетът по отношение на съдебни производства се предоставя единствено в интерес на Съюза. Член 17, втора алинея от същия протокол прилага този принцип, като предвижда, че всяка институция на Съюза се задължава да отнеме посочения имунитет, когато счита, че отнемането му не противоречи на интересите на Съюза.

В този смисъл, когато е сезирана с искане за отнемане на имунитета по отношение на съдебни производства на управител на централна банка с оглед на висящо национално наказателно производство, ЕЦБ следва сама да прецени дали отнемането на този имунитет противоречи на интересите на Съюза.

ЕЦБ и органът, който провежда наказателното производство срещу управител на национална централна банка, си разпределят обаче правомощията за установяване дали действията, които могат да бъдат квалифицирани като престъпление, са осъществени от този управител при изпълнение на служебните му задълженията на член на орган на ЕЦБ и дали следователно попадат в обхвата на имунитета по отношение на съдебни производства, предвиден в член 11, буква а) от Протокола за привилегиите и имунитетите.

По отношение на реда и условията за разпределяне на тези правомощия Съдът уточнява, че когато органът, който провежда наказателното производство, установи, че съответните действия очевидно не са осъществени от този управител на централна банка при изпълнението на служебните му задължения на член на орган на ЕЦБ, производството срещу него може да продължи, тъй като имунитетът по отношение на съдебни производства не се прилага. Това се отнася и за извършени от управител на централна банка на държава членка действия за измама, корупция или изпиране на пари, тъй като тези действия по презумпция са извън обхвата на задълженията на длъжностно лице или друг служител на Съюза.

В случай обаче че на някой етап от наказателното производство установи, че съответните действия на управителя са осъществени при изпълнение на служебните му задължения на член на орган на ЕЦБ, националният орган трябва да поиска отнемане на имунитета му по отношение на съдебни производства. При съмнения този национален орган трябва да се консултира със съответната институция на Съюза и, в случай че тя счита, че действията са извършени от управителя при изпълнение на служебните му задължения, да поиска от нея да му отнеме имунитета. Исканията за отнемане на имунитета трябва да бъдат уважени, освен ако не се установи, че интересите на Съюза не допускат това.

Спазването на това разпределение на правомощията подлежи на контрол от Съда, който може да бъде сезиран с иск за установяване на неизпълнение на задължения по член 258ДФЕС, ако националните органи не са изпълнили задължението си да се консултират със съответната институция на Съюза при невъзможност разумно да изключат всяко съмнение за приложимост на имунитета по отношение на съдебни производства. В случай че компетентната институция на Съюза откаже да отнеме имунитета, валидността на този ѝ отказ може да бъде предмет пък на преюдициално запитване до Съда или дори на пряк иск от съответната държава членка на основание член 263ДФЕС.

По въпроса за обхвата на имунитета по отношение на съдебни производства, предвиден в член 11, буква а) от Протокола за привилегиите и имунитетите, Съдът уточнява, че този имунитет допуска всички действия по наказателно преследване, и в частност по разследване, събиране на доказателства и връчване на обвинителния акт. Ако обаче още при разследването в досъдебната фаза установят, че длъжностното лице или служителят на Съюза може да се ползва от имунитет по отношение на съдебни производства за

разследваните деяния, националните органи трябва да поискат от съответната институция на Съюза да отнеме този имунитет. Тъй като обаче се отнася само за определени действия на съответното длъжностно лице или служител на Съюза, имунитетът допуска доказателствата, събрани за това длъжностно лице или служител в хода на полицейското или съдебното разследване, да бъдат използвани и в други производства, които имат за предмет различни, необхванати от имунитета действия, или които са насочени срещу трети лица.

На последно място, Съдът отбелязва, че макар имунитетът по отношение на съдебни производства да не се прилага в наказателно производство срещу ползващото се с този имунитет лице за действия, които то не е осъществило при изпълнение на служебните си задължения от името на институция на Съюза, злоупотребата с наказателно преследване за действия, които не са обхванати от този имунитет, с цел оказване на натиск върху съответния служител на Съюза във всички случаи би противоречало на принципа на лоялно сътрудничество, закрепен в член 4, параграф 3, трета алинея ДЕС.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106